

Zaproszenie na ogólnopolską konferencję naukową

Efemeryczne i trwałe

- druki ulotne w dziejach i przestrzeniach komunikacji społecznej

Szanowni Państwo,

minęły już dwie dekady od roku, gdy Maurice Rickards, wybitny brytyjski kolekcjoner ulotnych form piśmiennych, wydał monumentalną „The Encyclopedia of Ephemera”, minęło już także ponad pięćdziesiąt lat od momentu, gdy Jan Muszkowski, znakomity polski bibliolog, napisał w jednej ze swych książek, że „zadrukowany świstek papieru potrafi wywołać burzę dziejową”.

Efemery na pierwszy rzut oka kojarzą się z badaniami dawnych form komunikacji społecznej i refleksją ukierunkowaną historycznie. Tymczasem w dobie mediów cyfrowych i zdigitalizowanych form medialnych materiały te ożywają i stają się obiektem zainteresowania nowszych metodologii. Ich forma i treść to nie tylko świadectwo historii i obiekt rekonstrukcji dziejów komunikacji, polityki, przeobrażeń społecznych, lecz także dobry materiał pokazujący komunikację medialną, propagandową, codzienną – w wymiarze ewolucyjnym.

W ostatniej dekadzie badania nad drukami ulotnymi i badania powadzone dzięki drukom ulotnym przeżywają swój renesans. Po zwrocie wizualnym (*visual turn*) w naukach społecznych i historycznych, semiotycznych i filologicznych, czas na nową refleksję, a być może nową taksonomię wpisanych w egzemplarz druku ulotnego form, gatunków, kodów semiotycznych. Efemery są zawsze znakiem przemian form medialnych i historii społecznej – w jej wymiarze codziennym, potocznym, żywym. Dlatego zgromadzone i niezbadane efemery wymagają uaktualnionej refleksji naukowej i interdyscyplinarnej.

Chcielibyśmy zaprosić Państwa do wspólnej dyskusji nad rolą i znaczeniem efemer. Interesuje nas interdyscyplinarne spojrzenie badaczy zajmujących się przeszłością zapisaną w drukach oraz przeszłością i ewolucją form komunikacji dookreślonej przez druki ulotne. Obiektem badań chcielibyśmy uczynić zarówno tradycyjnie postrzegane ulotki, jednodniówki, broszury propagandowe, wcześniejsze formy publicystyczno-prasowe, jak i ich wizualno-werbalne formy wykorzystywane na użytek komunikacji codziennej i społecznej. Jako punkt wyjścia proponujemy następujące tematy:

1. Efemery jako „wydarzenia piśmienne” i performatywy.
2. Oralność, piśmienność i wizualność efemer – przemiany form tekstowych i gatunkowych utrwalonych w drukach ulotnych.
3. Efemery w perspektywie historycznej i historiograficznej. Próba nowego spojrzenia metodologicznego – w stronę *social* i *visual history*.
4. Efemera i archiwa druków ulotnych jako centrum i peryferie różnych metodologii.

5. Kiedy tekst staje się drukiem ulotnym? Kategorie definicyjne – intertekstowość, intersemiotyczność, intermedialność.
6. Efemery jako pogranicze różnych tekstów użytkowych: ulotka a plakat, billboard, afisz.
7. Drobne formy tekstowe w strukturze wydawnictw efemerycznych.
8. Druki ulotne w otoczeniu różnych kodów pamięci – ulotki a nowiny, jednodniówki a kroniki.
9. Różne dyskursy w centrum druku ulotnego: gatunki komunikacji urzędowej, reklamowej, szkolnej i edukacyjnej.
10. Druki ulotne z szuflady twórców kultury – archiwum pamięci czy źródło biografii (korespondencja prywatna, dziennik, archiwum własne i pograniczne formy diarystyczne).

Konferencja odbędzie się w dniach **22–23 września** w Gdańsku.

Koszt udziału w konferencji wynosi 150 zł. Po przyjęciu referatu wpłaty prosimy przesyłać na konto PAN Biblioteki Gdańskiej – nr 32 1130 1017 0020 1462 9420 0017 (BGK). W tytule przelewu proszę wpisać „Opłata za udział w konferencji Efemeryczne i trwałe”.

Zgłoszenia prosimy przesyłać na adres: efemery2022@gmail.com. Formularz zgłoszeniowy zamieszczamy na następnej stronie. Na propozycje wystąpień czekamy do 31 maja 2022 roku.

RADA NAUKOWA KONFERENCJI

dr Anna Walczak

prof. dr hab. Irena Kamińska-Szmaj

prof. dr hab. Grażyna Borkowska

ORGANIZATOR

PAN Biblioteka Gdańska

Uniwersytet Wrocławski – Instytut Filologii Polskiej

Zapraszamy do udziału w konferencji i zachęcamy do kontaktu

dr Aneta Kwiatkowska (PAN Biblioteka Gdańska)

dr Marta Śleziak (Instytut Filologii Polskiej UWr)

efemery2022@gmail.com

**Zgłoszenie na konferencję *Efemeryczne i trwałe*
Gdańsk, 22-23 września 2022**

Imię i nazwisko	
Tytuł, afiliacja	
Adres e-mail	
Numer telefonu	
Temat wystąpienia	
Streszczenie (do 150 wyrazów)	